

กรมป่าไม้

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

โครงการจัดทำข้อมูลสภาพพื้นที่ป่าไม้

ปี พ.ศ. 2556 - 2557

สำนักจัดการที่ดินป่าไม้ กรมป่าไม้
กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

มกราคม 2558

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

พื้นที่ป่าไม้ของประเทศไทยตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากมีการบุกรุกเข้าครอบครองพื้นที่ป่าไม้สำหรับใช้เป็นที่อยู่อาศัย แฝ้วถางป่าเพื่อทำการเกษตร และการส่งเสริมการปลูกพืชทดแทนพลังงานที่มีความต้องการใช้พื้นที่ขนาดใหญ่ เป็นต้น ในปัจจุบันการบุกรุกพื้นที่ป่าไม้พบกระจายอยู่ในทุกภูมิภาคของประเทศ ส่งผลกระทบท่อให้เกิดปัญหาสิ่งแวดล้อมและความเสื่อมโทรมของทรัพยากรติดตามมาอย่างมากมาย ทั้งปัญหาการเกิดพิบัติภัยที่มีความถี่และความรุนแรงเพิ่มมากขึ้น จากสาเหตุดังกล่าว หากมีการวางแผนบริหารจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ดีจะช่วยแก้ไขปัญหาลดลงของพื้นที่ป่าไม้ของประเทศได้อีกทางหนึ่ง ทั้งนี้จากข้อมูลล่าสุดของกรมป่าไม้ ปี พ.ศ. 2555 – 2556 พื้นที่ป่าไม้ของประเทศเหลือเพียง 102,119,539.55 ไร่ หรือร้อยละ 31.57 ของพื้นที่ประเทศ ดังนั้นการจัดทำข้อมูลสภาพพื้นที่ป่าไม้ปี พ.ศ. 2556 – 2557 ในครั้งนี้ จึงทำให้เกิดข้อมูลสภาพพื้นที่ป่าไม้ที่มีความต่อเนื่องรายปี อันจะก่อให้เกิดประโยชน์อย่างมาก สำหรับนำข้อมูลที่ได้ไปใช้เป็นฐานประกอบการบริหารจัดการทรัพยากรป่าไม้ของประเทศ รวมถึงการกำหนดแนวทางและมาตรการอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงพื้นที่ป่าไม้ต่อไปทั้งในประเทศและระหว่างประเทศ

สำนักจัดการที่ดินป่าไม้ กรมป่าไม้ ถือเป็นหน่วยงานหนึ่งที่มีภารกิจเกี่ยวข้องกับการศึกษา วิเคราะห์สำรวจและประมวลผลข้อมูลทรัพยากรป่าไม้ การจัดทำแผนที่ป่าไม้ กำหนดยุทธศาสตร์และเป้าหมายในการจัดการทรัพยากรป่าไม้ในเขตพื้นที่รับผิดชอบ ได้มอบหมายให้คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เป็นผู้ดำเนินงานโครงการจัดทำข้อมูลสภาพพื้นที่ป่าไม้ ปี พ.ศ. 2556– 2557 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจและจัดทำข้อมูลสภาพพื้นที่ป่าไม้ ในระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ที่เป็นมาตรฐานและมีความถูกต้องตามหลักวิชาการ สำหรับใช้สนับสนุนการปฏิบัติงานด้านการจัดการทรัพยากรป่าไม้ แก่หน่วยงานในสังกัดของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และหน่วยงานอื่นๆ ทั้งภาครัฐราชการ สถาบันการศึกษา ภาคเอกชน ตลอดจนบุคคลทั่วไป โดยมีระยะเวลาในการดำเนินงานตั้งแต่เดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2557 ถึงเดือนมกราคม พ.ศ. 2558 โดยมีขั้นตอนการดำเนินการ ได้แก่

- การเก็บรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้อง
- การจัดหาข้อมูลภาพถ่ายดาวเทียม
- การเตรียมข้อมูลภาพก่อนการวิเคราะห์ข้อมูล
- การวิเคราะห์และจำแนกข้อมูลพื้นที่ป่าไม้
- การประเมินความถูกต้องของการแปลข้อมูล
- การจัดทำฐานข้อมูลพื้นที่ป่าไม้
- การจัดทำแผนที่ขั้นสุดท้าย
- การจัดประชุมสัมมนารับฟังความคิดเห็นต่อข้อมูลพื้นที่ป่าไม้ ปี พ.ศ. 2556 - 2557

พื้นที่ประเทศไทย

ข้อมูลพื้นที่ประเทศไทยในระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ ที่ใช้เป็นฐานการคิดคำนวณร้อยละพื้นที่ป่าไม้ อ้างอิงจากสำนักบริหารการปกครองท้องที่ กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย เมื่อปี พ.ศ. 2552 โดยประเทศไทยมีพื้นที่เท่ากับ 517,630.18 ตารางกิโลเมตร หรือ 323,518,861.06 ไร่

ข้อมูลภาพดาวเทียม

ข้อมูลภาพดาวเทียมที่ใช้สำหรับการจัดทำข้อมูลสภาพพื้นที่ป่าไม้ ได้แก่ ข้อมูลภาพดาวเทียมไทยโชต บันทึกภาพระหว่าง ปี พ.ศ. 2556- 2557 จำนวน 89 ภาพ ครอบคลุมพื้นที่ประเทศไทย 264,086,970.37 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 81.63 ของพื้นที่ประเทศ และภาพดาวเทียม Landsat 8 บันทึกภาพ ปี พ.ศ. 2557 ครอบคลุมพื้นที่ประเทศไทย 59,431,890.69 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 18.37

นิยามพื้นที่ป่าไม้

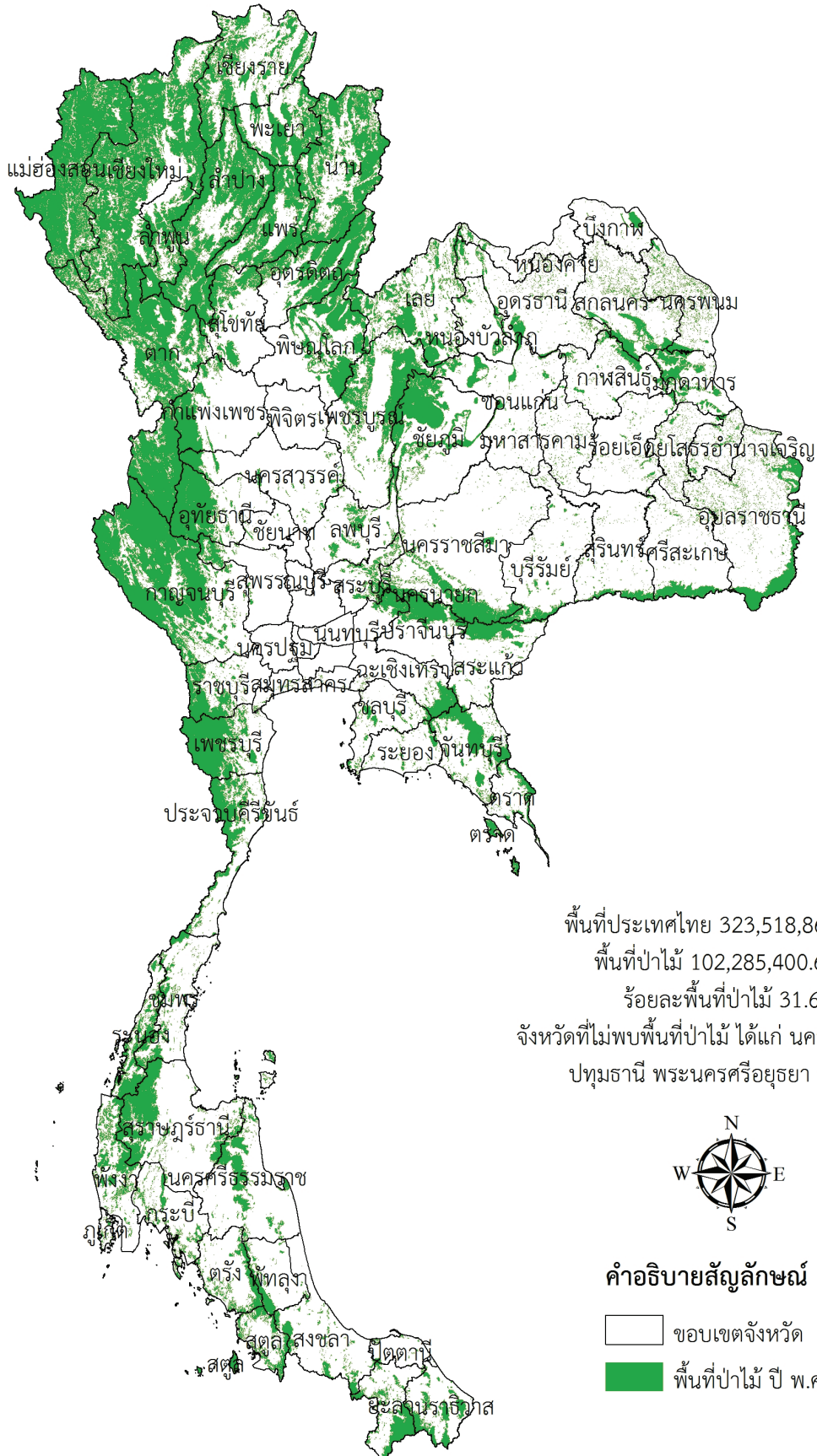
นิยามพื้นที่ป่าไม้ที่ใช้สำหรับการแปลตีความภาพดาวเทียม เพื่อจัดทำข้อมูลสภาพพื้นที่ป่าไม้ ปี พ.ศ. 2556 – 2557 คือ พื้นที่ปกคลุมของพืชพรรณที่สามารถจำแนกได้ว่าเป็นไม้ยืนต้นปกคลุมเป็นผืนต่อเนื่องขนาด ไม่น้อยกว่า 3.125 ไร่ และหมายรวมถึงทุ่งหญ้าและลานหินที่มีอยู่ตามธรรมชาติ ที่ปรากฏล้อมรอบด้วยพื้นที่ที่ จำแนกได้ว่าเป็นพื้นที่ป่าไม้ โดยไม่รวมถึงสวนยูคาลิปตัส หรือพื้นที่ที่มีต้นไม้ แต่ประเมินได้ว่าผลผลิตหลักของ การดำเนินการไม่ใช่เนื้อไม้ ได้แก่ พื้นที่วนเกษตร สวนผลไม้ สวนยางพารา และสวนปาล์ม

พื้นที่ป่าไม้ของประเทศไทย ปี พ.ศ. 2556 - 2557

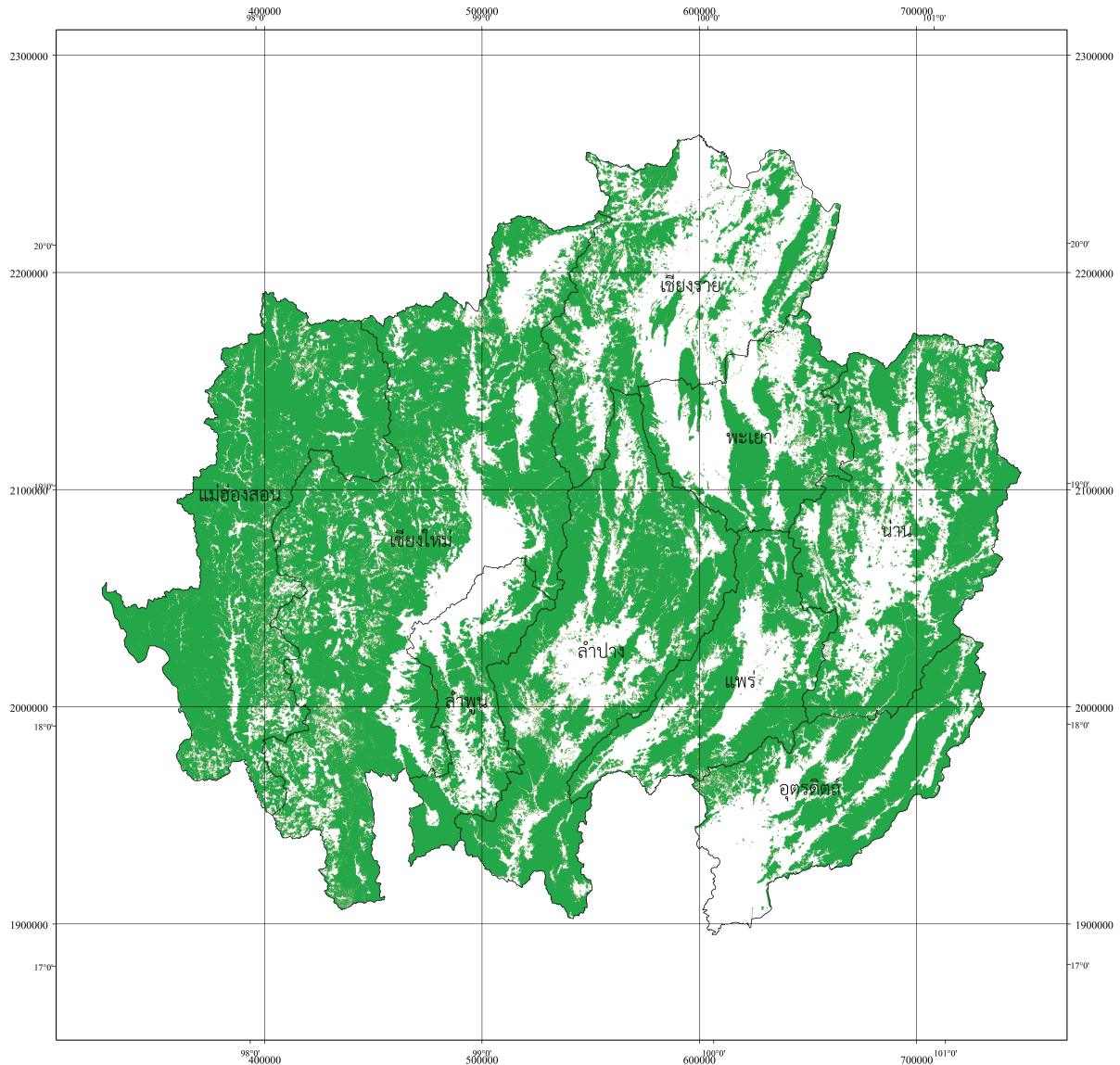
ประเทศไทยมีพื้นที่ป่าไม้ ปี พ.ศ. 2556 – 2557 จำนวน 102,285,400.62 ไร่ หรือร้อยละ 31.62 ของพื้นที่ประเทศ

ภูมิภาค	พื้นที่รวม (ไร่)	พื้นที่ป่าไม้ (ไร่)	ร้อยละพื้นที่ป่าไม้
ภาคเหนือ	60,044,825.57	38,769,417.82	64.57
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	104,823,161.31	15,748,932.23	15.02
ภาคตะวันออก	21,550,025.73	4,679,846.84	21.72
ภาคกลาง	56,925,631.11	11,902,120.56	20.91
ภาคตะวันตก	34,041,709.01	20,125,606.85	59.12
ภาคใต้	46,133,508.32	11,059,476.32	23.97
รวม	323,518,861.06	102,285,400.62	31.62

แผนที่ป่าไม้ของประเทศไทย ปี พ.ศ. 2556 - 2557

ภาคเหนือ

ภาคเหนือ: ครอบคลุมพื้นที่ 9 จังหวัด มีพื้นที่ทั้งหมด 60,044,825.57 ไร่ พบพื้นที่ป่าไม้ 38,769,417.82 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 64.57 จังหวัดที่มีสัดส่วนพื้นที่ป่าไม้เทียบกับพื้นที่จังหวัดมากที่สุด ได้แก่ แม่ฮ่องสอน (ร้อยละ 87.12) รองลงมาคือ ลำปาง (ร้อยละ 70.84) เชียงใหม่ (ร้อยละ 70.13) แพร่ (ร้อยละ 64.01) น่าน (ร้อยละ 61.30) ลำพูน (ร้อยละ 56.99) อุตรดิตถ์ (ร้อยละ 56.16) พะเยา (ร้อยละ 51.94) และ เชียงราย (ร้อยละ 41.47)

จังหวัด	พื้นที่จังหวัด (ไร่)	พื้นที่ป่าไม้ (ไร่)	%	จังหวัด	พื้นที่จังหวัด (ไร่)	พื้นที่ป่าไม้ (ไร่)	%
แม่ฮ่องสอน	7,987,808.27	6,958,612.23	87.12	ลำพูน	2,798,993.46	1,595,073.31	56.99
ลำปาง	7,805,139.48	5,528,861.99	70.84	อุตรดิตถ์	4,920,200.37	2,763,248.36	56.16
เชียงใหม่	13,775,600.98	9,660,828.54	70.13	พะเยา	3,867,337.73	2,008,648.00	51.94
แพร่	4,051,909.93	2,593,778.11	64.01	เชียงราย	7,235,954.86	3,000,725.57	41.47
น่าน	7,601,880.49	4,659,641.72	61.30				

หมายเหตุ: เรียงข้อมูลตามจังหวัดที่มีสัดส่วนพื้นที่ป่าไม้เทียบกับพื้นที่จังหวัดมากที่สุด

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

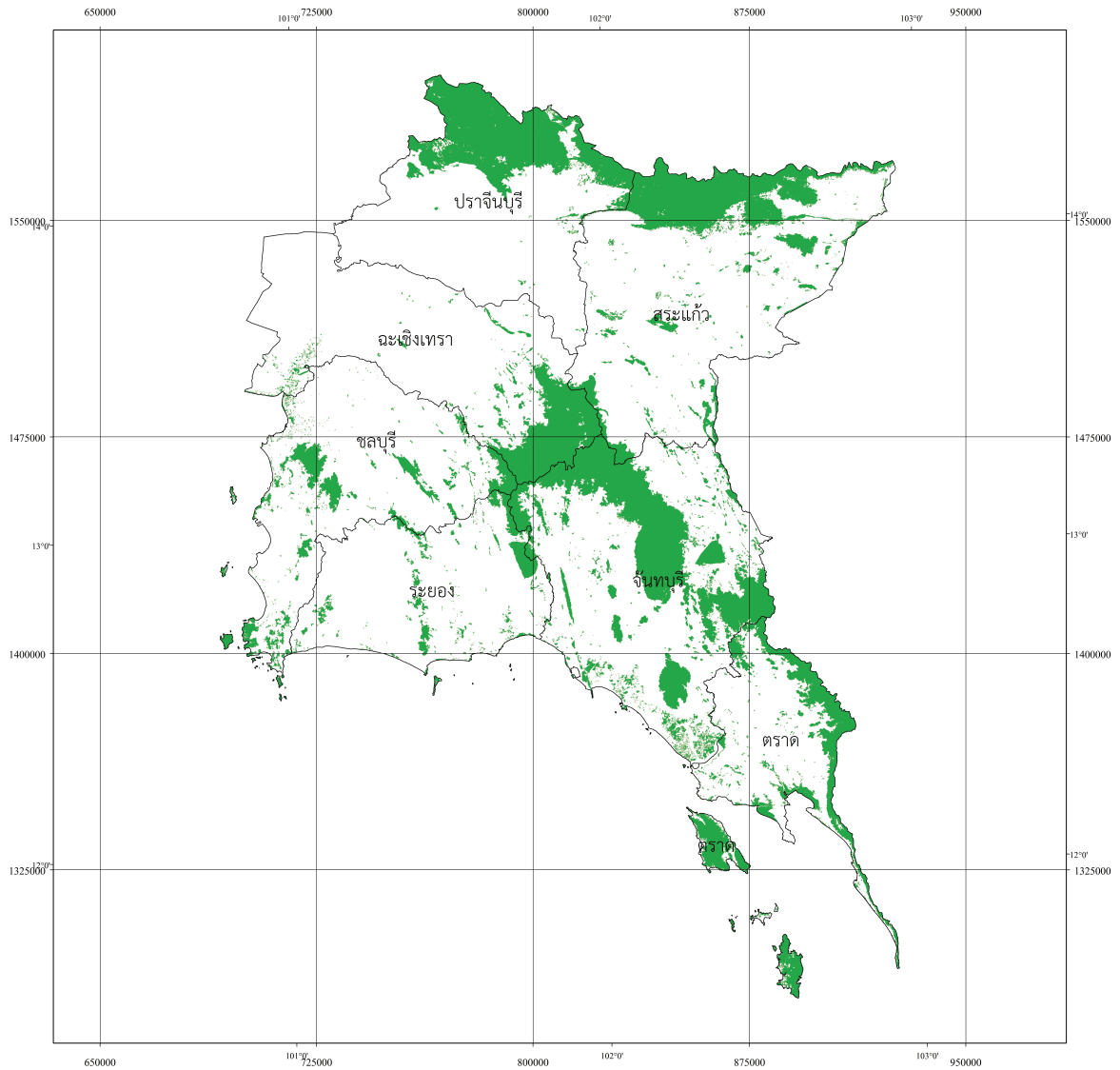

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ: ครอบคลุมพื้นที่ 20 จังหวัด มีพื้นที่ทั้งหมด 104,823,161.31 ไร่ พบพื้นที่ป่าไม้ 15,748,932.23 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 15.02 จังหวัดที่มีสัดส่วนพื้นที่ป่าไม้เทียบกับพื้นที่จังหวัดมากที่สุด ได้แก่ มุกดาหาร (ร้อยละ 33.47) รองลงมาคือ เลย (ร้อยละ 32.81) ชัยภูมิ (ร้อยละ 30.01) อุบลราชธานี (ร้อยละ 18.66) สกลนคร (ร้อยละ 17.70) นครพนม (ร้อยละ 17.42) นครราชสีมา (ร้อยละ 14.82) ศรีสะเกษ (ร้อยละ 11.45) อุดรธานี (ร้อยละ 11.12) หนองบัวลำภู (ร้อยละ 11.00) ขอนแก่น (ร้อยละ 10.97) อำนาจเจริญ (ร้อยละ 10.80) กาฬสินธุ์ (ร้อยละ 10.69) ยโสธร (ร้อยละ 9.71) บุรีรัมย์ (ร้อยละ 8.55) สุรินทร์ (ร้อยละ 7.11) บึงกาฬ (ร้อยละ 6.90) หนองคาย (ร้อยละ 6.74) มหาสารคาม (ร้อยละ 4.05) และ ร้อยเอ็ด (ร้อยละ 3.90)

จังหวัด	พื้นที่จังหวัด (ไร่)	พื้นที่ป่าไม้ (ไร่)	%	จังหวัด	พื้นที่จังหวัด (ไร่)	พื้นที่ป่าไม้ (ไร่)	%
มุกดาหาร	2,578,830.67	863,198.96	33.47	ขอนแก่น	6,662,172.80	730,582.20	10.97
เลย	6,562,561.92	2,153,295.07	32.81	อำนาจเจริญ	2,057,495.44	222,183.76	10.80
ชัยภูมิ	7,937,062.18	2,381,816.57	30.01	กาฬสินธุ์	4,335,189.92	463,584.52	10.69
อุบลราชธานี	9,766,988.19	1,822,903.69	18.66	ยโสธร	2,580,853.62	250,526.97	9.71
สกลนคร	5,987,354.71	1,059,636.98	17.70	บุรีรัมย์	6,299,566.41	538,563.45	8.55
นครพนม	3,521,753.71	613,585.71	17.42	สุรินทร์	5,533,920.55	393,689.97	7.11
นครราชสีมา	12,959,362.54	1,920,525.40	14.82	บึงกาฬ	2,501,076.60	172,610.83	6.90
ศรีสะเกษ	5,584,425.22	639,276.57	11.45	หนองคาย	2,047,437.01	137,974.64	6.74
อุดรธานี	6,919,891.11	769,542.96	11.12	มหาสารคาม	3,504,859.92	141,918.34	4.05
หนองบัวลำภู	2,562,080.28	281,765.33	11.00	ร้อยเอ็ด	4,920,278.51	191,750.31	3.90

หมายเหตุ: เรียงข้อมูลตามจังหวัดที่มีสัดส่วนพื้นที่ป่าไม้เทียบกับพื้นที่จังหวัดมากที่สุด

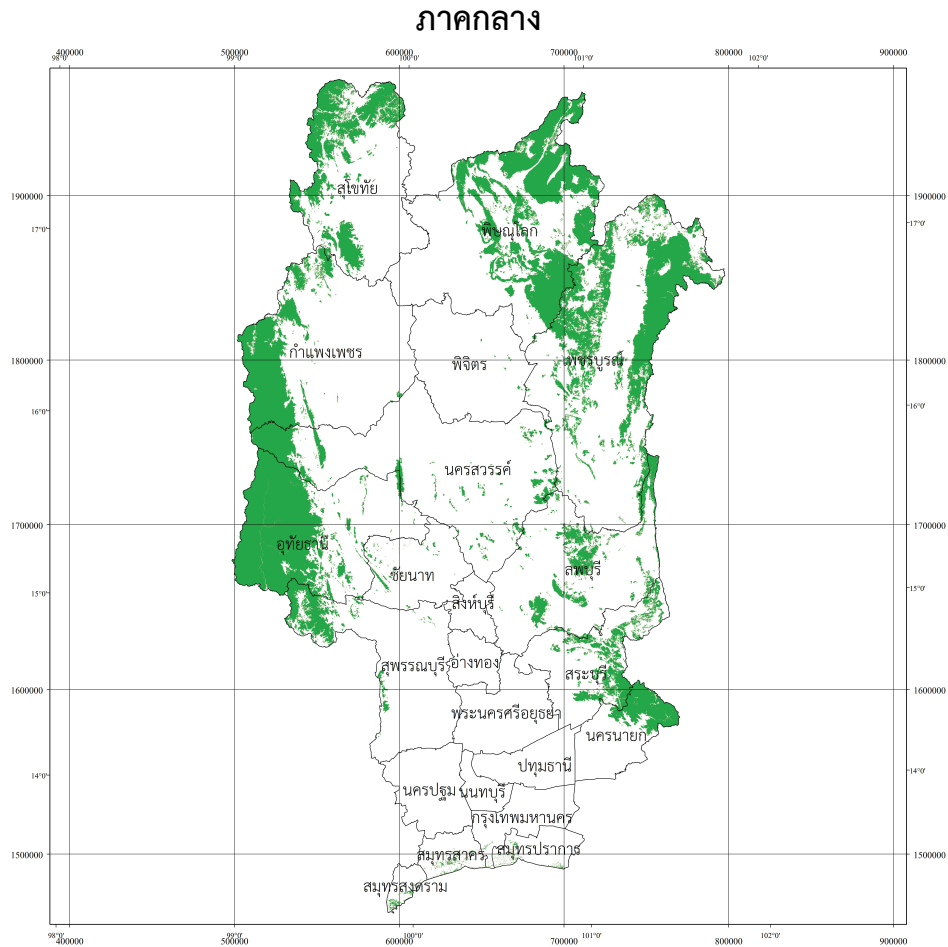
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ: ครอบคลุมพื้นที่ 7 จังหวัด มีพื้นที่ทั้งหมด 21,550,025.73 ไร่ พบพื้นที่ป่าไม้ 4,679,846.84 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 21.72 จังหวัดที่มีสัดส่วนพื้นที่ป่าไม้เทียบกับพื้นที่จังหวัดมากที่สุด ได้แก่ จันทบุรี (ร้อยละ 32.53) รองลงมาคือ ตราด (ร้อยละ 31.43) ปราจีนบุรี (ร้อยละ 28.10) สระแก้ว (ร้อยละ 21.53) ฉะเชิงเทรา (ร้อยละ 15.32) ชลบุรี (ร้อยละ 12.06) และระยอง (ร้อยละ 7.70)

จังหวัด	พื้นที่จังหวัด (ไร่)	พื้นที่ป่าไม้ (ไร่)	%
จันทบุรี	4,009,254.59	1,304,016.84	32.53
ตราด	1,791,109.07	562,858.24	31.43
ปราจีนบุรี	3,140,817.46	882,705.19	28.10
สระแก้ว	4,269,562.13	919,055.64	21.53
ฉะเชิงเทรา	3,231,115.76	495,100.61	15.32
ชลบุรี	2,817,362.19	339,683.18	12.06
ระยอง	2,290,804.53	176,427.14	7.70

หมายเหตุ: เรียงข้อมูลตามจังหวัดที่มีสัดส่วนพื้นที่ป่าไม้เทียบกับพื้นที่จังหวัดมากที่สุด

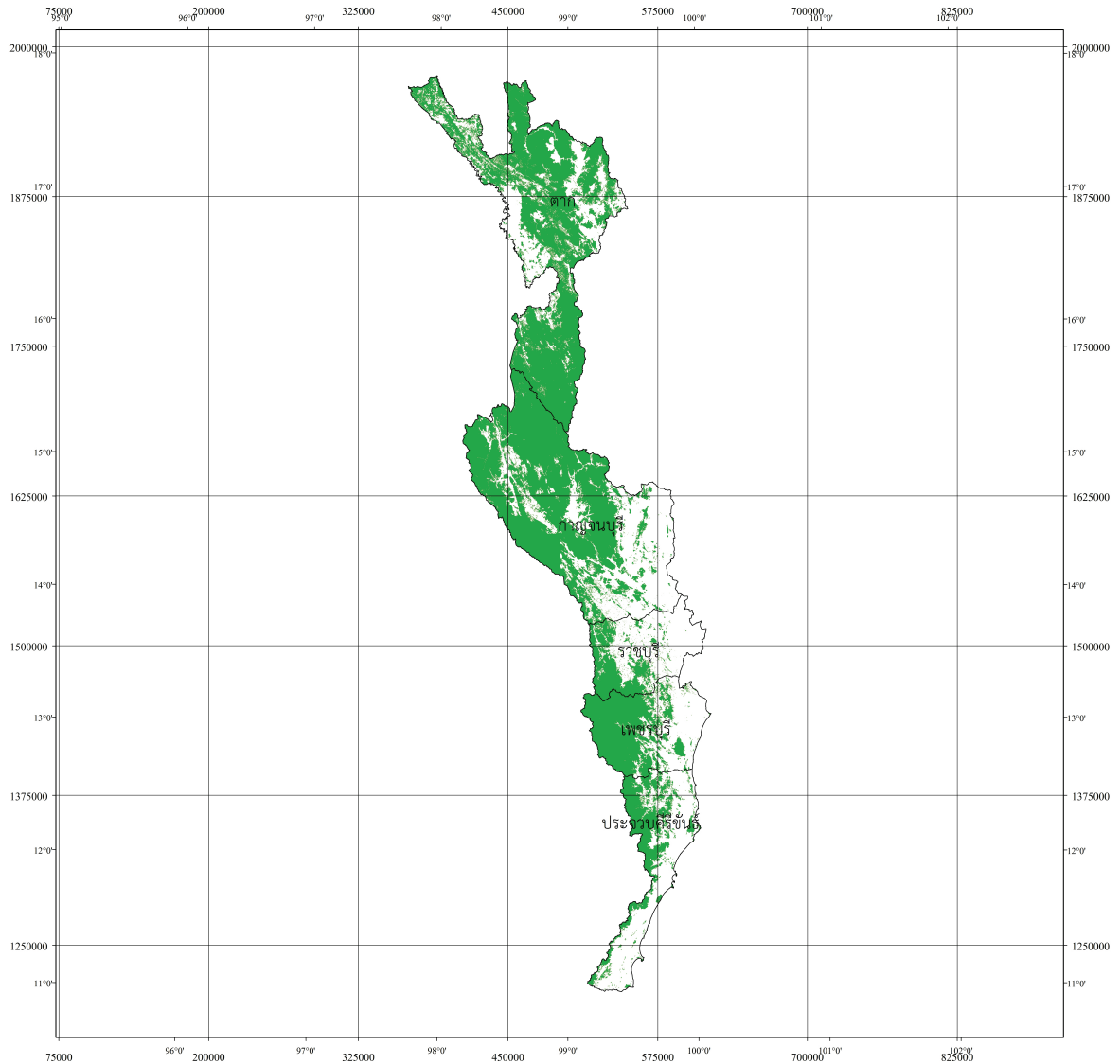

ภาคกลาง: ครอบคลุมพื้นที่ 22 จังหวัด มีพื้นที่ทั้งหมด 56,925,631.11 ไร่ พบพื้นที่ป่าไม้ 11,902,120.56 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 20.91 จังหวัดที่มีสัดส่วนพื้นที่ป่าไม้เทียบกับพื้นที่จังหวัดมากที่สุด ได้แก่ อุทัยธานี (ร้อยละ 51.46) รองลงมาคือ พิษณุโลก (ร้อยละ 36.16) เพชรบูรณ์ (ร้อยละ 31.24) สุโขทัย (ร้อยละ 29.66) นครนายก (ร้อยละ 29.63) กำแพงเพชร (ร้อยละ 23.26) สระบุรี (ร้อยละ 22.29) ลพบุรี (ร้อยละ 13.86) สุพรรณบุรี (ร้อยละ 11.33) นครสวรรค์ (ร้อยละ 9.26) สมุทรสงคราม (ร้อยละ 7.47) สมุทรสาคร (ร้อยละ 4.26) สมุทรปราการ (ร้อยละ 2.46) ชัยนาท (ร้อยละ 2.38) กรุงเทพมหานคร (ร้อยละ 0.33) พิจิตร (ร้อยละ 0.32) และสิงห์บุรี (ร้อยละ 0.05) มีพื้นที่ 5 จังหวัดที่ไม่พบพื้นที่ป่าไม้ ได้แก่ นครปฐม นนทบุรี ปทุมธานี พระนครศรีอยุธยา และอ่างทอง

จังหวัด	พื้นที่จังหวัด (ไร่)	พื้นที่ป่าไม้ (ไร่)	%	จังหวัด	พื้นที่จังหวัด (ไร่)	พื้นที่ป่าไม้ (ไร่)	%
อุทัยธานี	4,155,596.94	2,138,610.99	51.46	นครสวรรค์	5,953,551.03	551,150.95	9.26
พิษณุโลก	6,622,222.46	2,394,712.33	36.16	สมุทรสงคราม	258,369.34	19,292.59	7.47
เพชรบูรณ์	7,712,296.35	2,409,184.43	31.24	สมุทรสาคร	541,530.13	23,048.88	4.26
สุโขทัย	4,165,271.27	1,235,460.93	29.66	สมุทรปราการ	604,447.40	14,866.34	2.46
นครนายก	1,338,094.28	396,466.72	29.63	ชัยนาท	1,566,998.72	37,249.21	2.38
กำแพงเพชร	5,320,031.36	1,237,695.38	23.26	กรุงเทพมหานคร	979,994.56	3,211.09	0.33
สระบุรี	2,180,109.95	486,007.91	22.29	พิจิตร	2,699,382.43	8,674.31	0.32
ลพบุรี	4,064,195.84	563,304.31	13.86	สิงห์บุรี	510,762.73	249.56	0.05
สุพรรณบุรี	3,379,169.46	382,934.64	11.33				

หมายเหตุ: เรียงข้อมูลตามจังหวัดที่มีสัดส่วนพื้นที่ป่าไม้เทียบกับพื้นที่จังหวัดมากที่สุด

ภาคตะวันตก

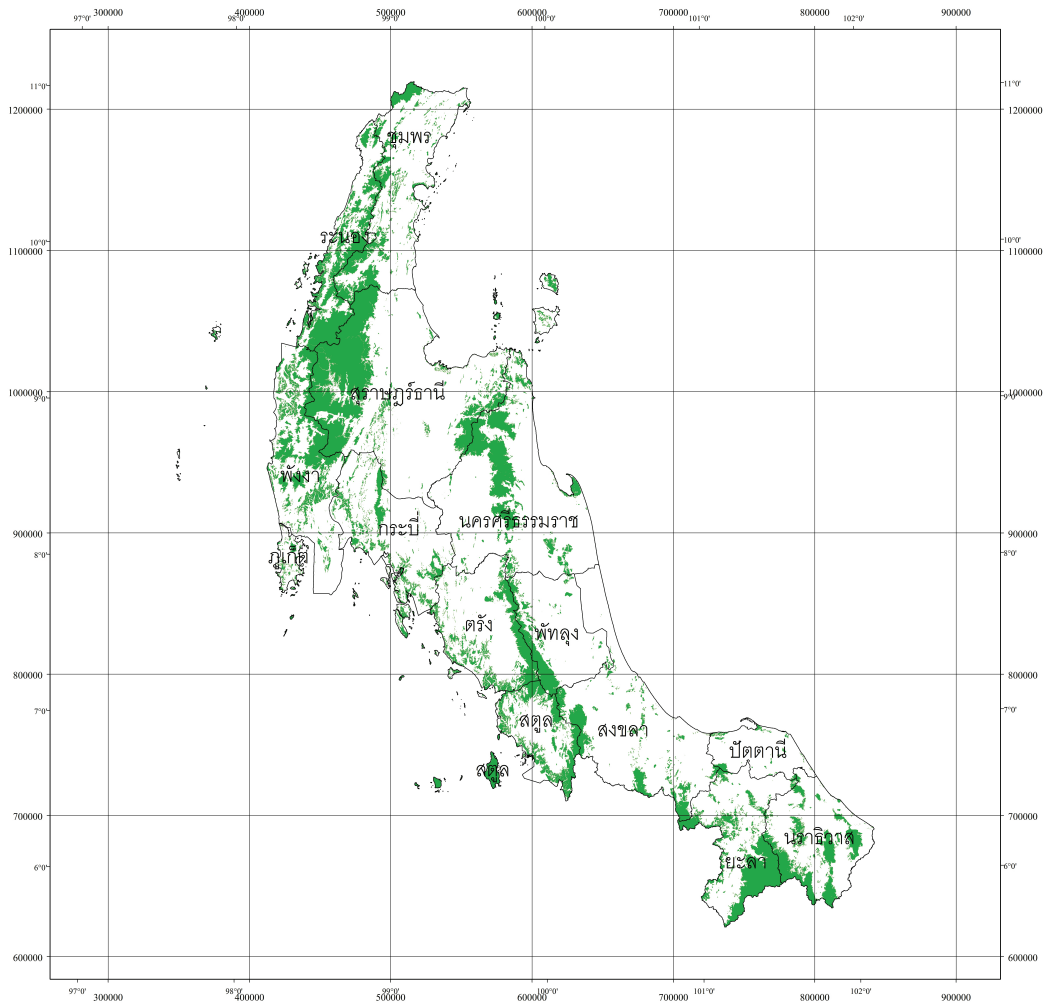

ภาคตะวันตก: ครอบคลุมพื้นที่ 5 จังหวัด มีพื้นที่ทั้งหมด 34,041,709.01 ไร่ พบพื้นที่ป่าไม้ 20,125,606.85 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 59.12 จังหวัดที่มีสัดส่วนพื้นที่ป่าไม้เทียบกับพื้นที่จังหวัดมากที่สุด ได้แก่ ตาก (ร้อยละ 72.05) รองลงมาคือ กาญจนบุรี (ร้อยละ 62.50) เพชรบุรี (ร้อยละ 57.25) ประจวบคีรีขันธ์ (ร้อยละ 36.68) และราชบุรี (ร้อยละ 33.34)

จังหวัด	พื้นที่จังหวัด (ไร่)	พื้นที่ป่าไม้ (ไร่)	%
ตาก	10,814,832.07	7,792,576.02	72.05
กาญจนบุรี	12,117,425.33	7,572,995.53	62.50
เพชรบุรี	3,857,409.46	2,208,321.68	57.25
ประจวบคีรีขันธ์	4,008,263.15	1,470,326.08	36.68
ราชบุรี	3,243,779.00	1,081,387.54	33.34

หมายเหตุ: เรียงข้อมูลตามจังหวัดที่มีสัดส่วนพื้นที่ป่าไม้เทียบกับพื้นที่จังหวัดมากที่สุด

ภาคใต้

ภาคใต้: ครอบคลุมพื้นที่ 14 จังหวัด มีพื้นที่ทั้งหมด 46,133,508.32 ไร่ พบพื้นที่ป่าไม้ 11,059,476.32 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 23.97 จังหวัดที่มีสัดส่วนพื้นที่ป่าไม้เทียบกับพื้นที่จังหวัดมากที่สุด ได้แก่ ระนอง (ร้อยละ 53.53) รองลงมาคือ สตูล (ร้อยละ 39.23) ยะลา (ร้อยละ 33.55) พังงา (ร้อยละ 31.55) สุราษฎร์ธานี (ร้อยละ 28.45) นราธิวาส (ร้อยละ 26.33) ตรัง (ร้อยละ 22.50) ชุมพร (ร้อยละ 21.56) ภูเก็ต (ร้อยละ 20.30) นครศรีธรรมราช (ร้อยละ 17.54) กระบี่ (ร้อยละ 16.49) พัทลุง (ร้อยละ 15.94) สงขลา (ร้อยละ 11.10) และปัตตานี (ร้อยละ 5.24)

จังหวัด	พื้นที่จังหวัด (ไร่)	พื้นที่ป่าไม้ (ไร่)	%	จังหวัด	พื้นที่จังหวัด (ไร่)	พื้นที่ป่าไม้ (ไร่)	%
ระนอง	2,015,637.73	1,079,017.82	53.53	ชุมพร	3,747,629.09	808,097.62	21.56
สตูล	1,869,752.15	733,484.09	39.23	ภูเก็ต	342,841.25	69,603.36	20.30
ยะลา	2,796,884.02	938,385.15	33.55	นครศรีธรรมราช	6,175,495.70	1,082,970.58	17.54
พังงา	3,433,497.58	1,083,257.48	31.55	กระบี่	3,327,024.33	548,648.33	16.49
สุราษฎร์ธานี	8,174,771.27	2,325,694.74	28.45	พัทลุง	2,412,830.06	384,622.91	15.94
นราธิวาส	2,807,001.68	738,957.59	26.33	สงขลา	4,838,350.85	536,840.12	11.10
ตรัง	2,956,311.25	665,183.36	22.50	ปัตตานี	1,235,481.35	64,713.18	5.24

หมายเหตุ: เรียงข้อมูลตามจังหวัดที่มีสัดส่วนพื้นที่ป่าเทียบกับพื้นที่จังหวัดมากที่สุด

การประเมินความถูกต้องของข้อมูล

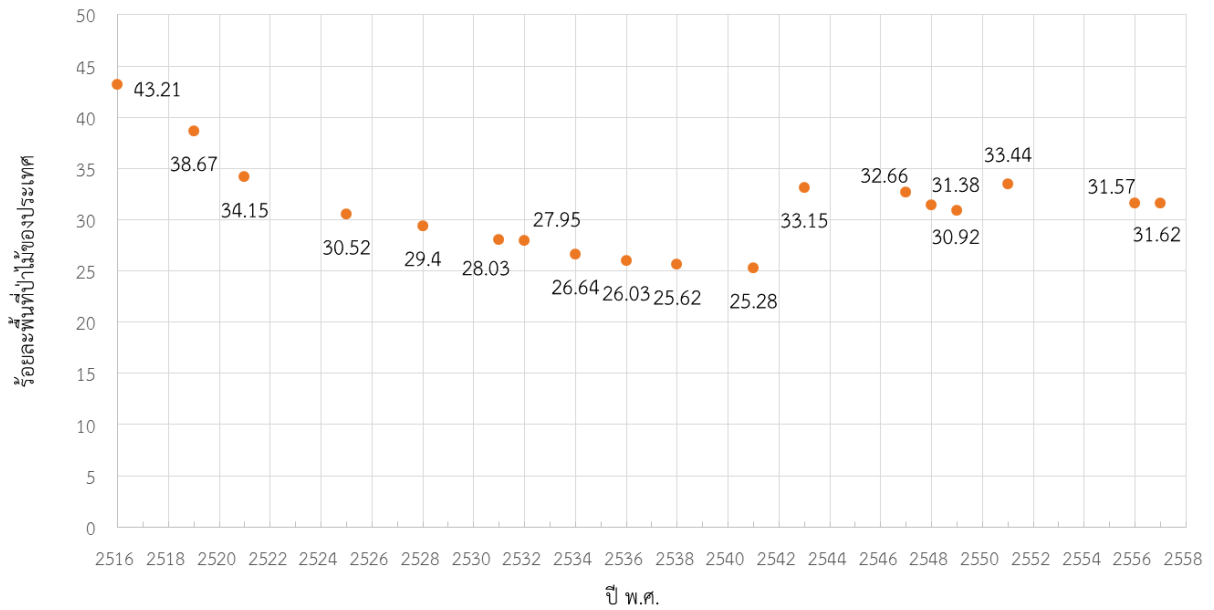
การประเมินความถูกต้องของการแปลข้อมูลสภาพพื้นที่ป่าไม้ ปี พ.ศ. 2556 – 2557 ใช้จุดตรวจสอบภาคสนามทั้งหมด 1,036 จุด กระจายในทุกภูมิภาคของประเทศ คิดเป็นร้อยละของความถูกต้องในการจำแนกพื้นที่ป่าไม้เท่ากับ 97.59

การเปลี่ยนแปลงพื้นที่ป่าไม้ของประเทศ

สถิติพื้นที่ป่าไม้ของประเทศไทยของกรมป่าไม้ ปี พ.ศ. 2516 - 2557

ปี พ.ศ.	พื้นที่ป่าไม้ของประเทศไทย		ร้อยละพื้นที่ป่าไม้
	ตารางกิโลเมตร	ไร่	
2516	221,707.00	138,566,875.00	43.21
2519	198,417.00	124,010,625.00	38.67
2521	175,224.00	109,515,000.00	34.15
2525	156,600.00	97,875,000.00	30.52
2528	150,866.00	94,291,250.00	29.40
2531	143,803.00	89,876,875.00	28.03
2532	143,417.00	89,635,625.00	27.95
2534	136,698.00	85,436,250.00	26.64
2536	133,554.00	83,471,250.00	26.03
2538	131,485.00	82,178,125.00	25.62
2541	129,722.00	81,076,250.00	25.28
2543	170,110.78	106,319,237.50	33.15
2547	167,590.98	104,744,362.50	32.66
2548	161,001.30	100,625,812.50	31.38
2549	158,652.59	99,157,868.75	30.92
2551	171,585.65	107,241,031.25	33.44
2556	163,391.26	102,119,539.55	31.57
2557	163,656.64	102,285,400.62	31.62

ที่มา: <http://forestinfo.forest.go.th/55/Content.aspx?id=72>

การเปลี่ยนแปลงพื้นที่ป่าไม้ของประเทศไทยตั้งแต่ปี พ.ศ. 2516 ถึง พ.ศ. 2557 สามารถพิจารณาเป็นสองช่วงเวลา ได้แก่ ช่วงระหว่าง ปี พ.ศ. 2516 ถึง ปี พ.ศ. 2541 และช่วงระหว่าง ปี พ.ศ. 2543 ถึง ปี พ.ศ. 2556 เนื่องจากมาตรฐานที่ใช้ในการปฏิบัติงานมีความแตกต่างกัน กล่าวคือก่อน ปี พ.ศ. 2543 ข้อมูลพื้นที่ป่าไม้ของกรมป่าไม้ถูกจัดทำขึ้นจากการวิเคราะห์ข้อมูลภาพถ่ายดาวเทียมที่มาตราส่วน 1: 250,000 ภายหลังจากปี พ.ศ. 2543 มีการเปลี่ยนแปลงมาตรฐานที่ใช้เป็นฐานในการจัดทำข้อมูลเป็น 1: 50,000 ดังนั้นผลจากการกำหนดมาตราส่วนของภาพถ่ายดาวเทียมที่แตกต่างกันดังกล่าว ทำให้ตัวเลขพื้นที่ป่าไม้ของประเทศไทยมีความแตกต่างกันชัดเจน

ช่วงที่ 1 (พ.ศ. 2516 – 2541: รวมระยะเวลา 26 ปี): พื้นที่ป่าไม้ลดลงจาก 138,566,875 ไร่ ในปี พ.ศ. 2516 เหลือ 81,076,250.00 ไร่ ในปี พ.ศ. 2541 หรือคิดเป็นอัตราการลดลงของพื้นที่ป่าไม้เท่ากับ 2,053,236.61 ไร่ต่อปี

ช่วงที่ 2 (พ.ศ. 2543 – 2557: รวมระยะเวลา 15 ปี): พื้นที่ป่าไม้ลดลงจาก 106,319,237.50 ไร่ ในปี พ.ศ. 2543 เหลือ 102,285,400.62 ไร่ ในปี พ.ศ. 2557 หรือคิดเป็นอัตราการลดลงของพื้นที่ป่าไม้เท่ากับ 268,922.46 ไร่ต่อปี

และหากเปรียบเทียบการเปลี่ยนแปลงของพื้นที่ป่าไม้เฉพาะในช่วงเวลาระหว่างปี พ.ศ. 2555 – 2556 กับ พ.ศ. 2556 – 2557 พบว่าพื้นที่ป่าไม้ในรอบหนึ่งปีที่ผ่านมาเพิ่มขึ้น 165,861.04 ไร่ ซึ่งถือว่าสถานการณ์ทรัพยากรป่าไม้ของประเทศไทยมีแนวโน้มที่ดีขึ้นจากอดีต

การเปรียบเทียบข้อมูลพื้นที่ป่าไม้ของประเทศ ปี พ.ศ. 2555 - 2556 และ พ.ศ. 2556 - 2557

จังหวัด	พื้นที่ป่าไม้ (ไร่)		การเปลี่ยนแปลง (+/-)	
	ปี พ.ศ. 2555 - 2556	ปี พ.ศ. 2556 - 2557	ไร่	ร้อยละ
ภาคเหนือ				
เชียงราย	2,987,963.46	3,000,725.57	+12,762.11	+0.43
เชียงใหม่	9,573,349.66	9,660,828.54	+87,478.88	+0.91
น่าน	4,653,023.73	4,659,641.72	+6,617.99	+0.14
พะเยา	2,002,110.91	2,008,648.00	+6,537.09	+0.33
แพร่	2,515,083.57	2,593,778.11	+78,694.54	+3.13
แม่ฮ่องสอน	6,940,279.00	6,958,612.23	+18,333.23	+0.26
ลำปาง	5,526,700.36	5,528,861.99	+2,161.63	+0.04
ลำพูน	1,547,032.63	1,595,073.31	+48,040.68	+3.11
อุตรดิตถ์	2,740,786.00	2,763,248.36	+22,462.36	+0.82
รวม	38,486,329.32	38,769,417.82	+283,088.50	+0.74
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ				
กาฬสินธุ์	457,086.55	463,584.52	+6,497.97	+1.42
ขอนแก่น	713,921.60	730,582.20	+16,660.60	+2.33
ชัยภูมิ	2,362,467.93	2,381,816.57	+19,348.64	+0.82
นครพนม	618,999.62	613,585.71	-5,413.91	-0.87
นครราชสีมา	1,919,128.50	1,920,525.40	+1,396.90	+0.07
บึงกาฬ	179,825.14	172,610.83	-7,214.31	-4.01
บุรีรัมย์	551,081.76	538,563.45	-12,518.31	-2.27
มหาสารคาม	145,900.39	141,918.34	-3,982.05	-2.73
มุกดาหาร	893,659.20	863,198.96	-30,460.24	-3.41
ยโสธร	215,303.80	250,526.97	+35,223.17	+16.36
ร้อยเอ็ด	195,107.75	191,750.31	-3,357.44	-1.72
เลย	2,169,582.99	2,153,295.07	-16,287.92	-0.75
ศรีสะเกษ	678,911.41	639,276.57	-39,634.84	-5.84
สกลนคร	1,095,795.99	1,059,636.98	-36,159.01	-3.30
สุรินทร์	412,729.12	393,689.97	-19,039.15	-4.61
หนองคาย	144,063.40	137,974.64	-6,088.76	-4.23
หนองบัวลำภู	269,311.05	281,765.33	+12,454.28	+4.62
อำนาจเจริญ	228,201.40	222,183.76	-6,017.64	-2.64
อุดรธานี	781,177.93	769,542.96	-11,634.97	-1.49
อุบลราชธานี	1,781,675.99	1,822,903.69	+41,227.70	+2.31
รวม	15,813,931.52	15,748,932.23	-64,999.29	-0.41

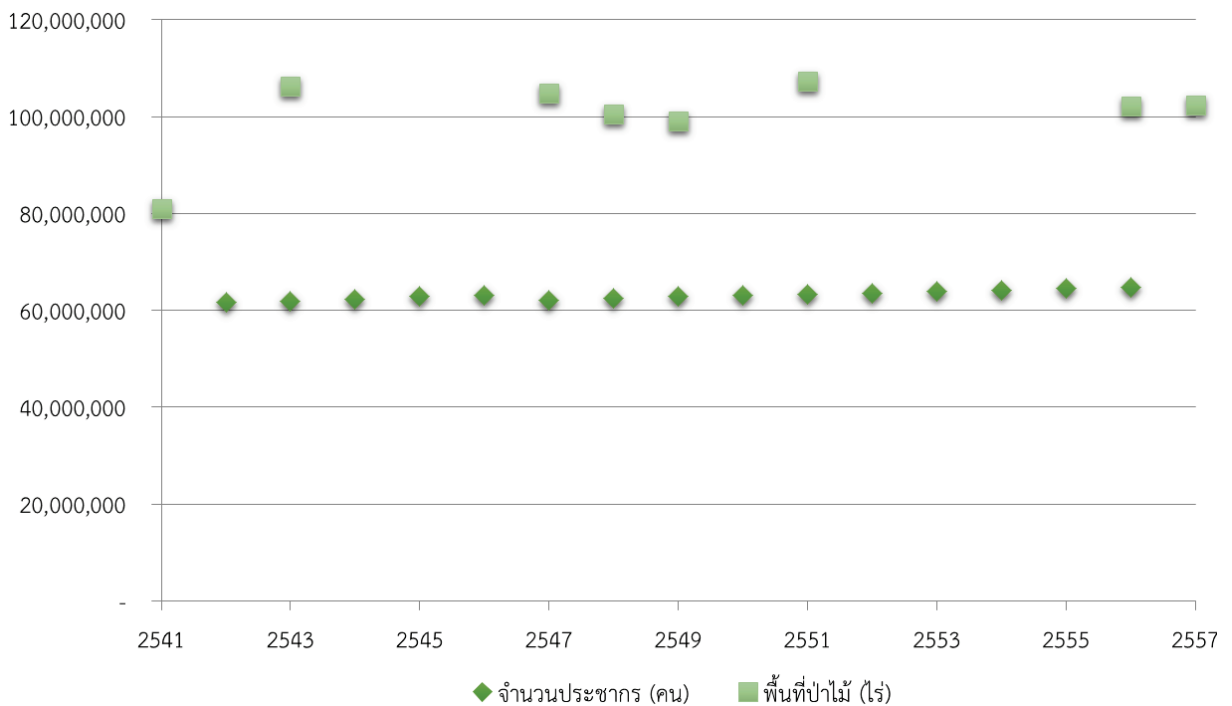
จังหวัด	พื้นที่ป่าไม้ (ไร่)		การเปลี่ยนแปลง(+/-)	
	ปี พ.ศ. 2555 - 2556	ปี พ.ศ. 2556 - 2557	ไร่	ร้อยละ
ภาคกลาง				
กรุงเทพมหานคร	805.84	3,211.09	+2,405.25	+298.48
กำแพงเพชร	1,244,060.49	1,237,695.38	-6,365.11	-0.51
ชัยนาท	37,785.68	37,249.21	-536.47	-1.42
นครนายก	394,555.45	396,466.72	+1,911.27	+0.48
นครปฐม		ไม่มีพื้นที่ป่าไม้		
นครสวรรค์	546,815.57	551,150.95	+4,335.38	+0.79
นนทบุรี		ไม่มีพื้นที่ป่าไม้		
ปทุมธานี		ไม่มีพื้นที่ป่าไม้		
พระนครศรีอยุธยา		ไม่มีพื้นที่ป่าไม้		
พิจิตร	7,715.46	8,674.31	+958.85	+12.43
พิษณุโลก	2,410,663.49	2,394,712.33	-15,951.16	-0.66
เพชรบูรณ์	2,402,507.22	2,409,184.43	+6,677.21	+0.28
ลพบุรี	563,426.57	563,304.31	-122.26	-0.02
สมุทรปราการ	8,642.27	14,866.34	+6,224.07	+72.02
สมุทรสงคราม	14,452.31	19,292.59	+4,840.28	+33.49
สมุทรสาคร	13,541.04	23,048.88	+9,507.84	+70.21
สระบุรี	474,769.38	486,007.91	+11,238.53	+2.37
สิงห์บุรี	ไม่มีพื้นที่ป่าไม้	249.56	+249.56	
สุโขทัย	1,244,294.14	1,235,460.93	-8,833.21	-0.71
สุพรรณบุรี	390,827.13	382,934.64	-7,892.49	-2.02
อ่างทอง		ไม่มีพื้นที่ป่าไม้		
อุทัยธานี	2,151,509.92	2,138,610.99	-12,898.93	-0.60
รวม	11,906,371.96	11,902,120.56	-4,251.40	-0.04
ภาคตะวันออก				
จันทบุรี	1,313,054.69	1,304,016.84	-9,037.85	-0.69
ฉะเชิงเทรา	512,108.78	495,100.61	-17,008.17	-3.32
ชลบุรี	350,937.56	339,683.18	-11,254.38	-3.21
ตราด	562,616.34	562,858.24	+241.90	+0.04
ปราจีนบุรี	886,047.56	882,705.19	-3,342.37	-0.38
ระยอง	196,527.18	176,427.14	-20,100.04	-10.23
สระแก้ว	923,177.28	919,055.64	-4,121.64	-0.45
รวม	4,744,469.40	4,679,846.84	-64,622.56	-1.36

จังหวัด	พื้นที่ป่าไม้ (ไร่)		การเปลี่ยนแปลง(+/-)	
	ปี พ.ศ. 2555 - 2556	ปี พ.ศ. 2556 - 2557	ไร่	ร้อยละ
ภาคตะวันตก				
กาญจนบุรี	7,574,845.17	7,572,995.53	-1,849.64	-0.02
ตาก	7,789,703.16	7,792,576.02	+2,872.86	+0.04
ประจวบคีรีขันธ์	1,428,502.97	1,470,326.08	+41,823.11	+2.93
เพชรบุรี	2,213,471.17	2,208,321.68	-5,149.49	-0.23
ราชบุรี	1,111,566.46	1,081,387.54	-30,178.92	-2.71
รวม	20,118,088.93	20,125,606.85	+7,517.92	+0.04
ภาคใต้				
กระบี่	559,032.82	548,648.33	-10,384.49	-1.86
ชุมพร	787,831.43	808,097.62	+20,266.19	+2.57
ตรัง	660,877.45	665,183.36	+4,305.91	+0.65
นครศรีธรรมราช	1,061,726.20	1,082,970.58	+21,244.38	+2.00
นราธิวาส	709,562.37	738,957.59	+29,395.22	+4.14
ปัตตานี	59,033.18	64,713.18	+5,680.00	+9.62
พังงา	1,096,399.70	1,083,257.48	-13,142.22	-1.20
พัทลุง	390,574.89	384,622.91	-5,951.98	-1.52
ภูเก็ต	69,215.98	69,603.36	+387.38	+0.56
ยะลา	936,046.08	938,385.15	+2,339.07	+0.25
ระนอง	1,059,370.80	1,079,017.82	+19,647.02	+1.85
สงขลา	580,497.94	536,840.12	-43,657.82	-7.52
สตูล	744,519.62	733,484.09	-11,035.53	-1.48
สุราษฎร์ธานี	2,335,659.99	2,325,694.74	-9,965.25	-0.43
รวม	11,050,348.45	11,059,476.32	+9,127.87	+0.08
รวมทั้งประเทศ	102,119,539.55	102,285,400.62	+165,861.04	+0.16

จำนวนประชากรของประเทศไทยกับการเปลี่ยนแปลงพื้นที่ป่าไม้

ปี พ.ศ.	จำนวนประชากร (คน)	พื้นที่ป่าไม้ (ไร่)
2541	ไม่มีข้อมูล	81,076,250.00
2542	61,661,701	ไม่มีข้อมูล
2543	61,878,746	106,319,237.50
2544	62,308,887	ไม่มีข้อมูล
2545	62,799,872	ไม่มีข้อมูล
2546	63,079,765	ไม่มีข้อมูล
2547	61,973,621	104,744,362.50
2548	62,418,054	100,625,812.50
2549	62,828,706	99,157,868.75
2550	63,038,247	ไม่มีข้อมูล
2551	63,389,730	107,241,031.25
2552	63,525,062	ไม่มีข้อมูล
2553	63,878,267	ไม่มีข้อมูล
2554	64,076,033	ไม่มีข้อมูล
2555	64,456,695	ไม่มีข้อมูล
2556	64,785,909	102,119,539.55
2557	ไม่มีข้อมูล	102,285,400.62

ที่มา: ข้อมูลประชากรของประเทศไทยจากกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย

การใช้ประโยชน์ข้อมูลสภาพพื้นที่ป่าไม้ ปี พ.ศ. 2556 – 2557

1. กรมป่าไม้หรือหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการทรัพยากรป่าไม้สามารถนำขอบเขตพื้นที่ที่รับผิดชอบ อาทิ แนวเขตป่าสงวนแห่งชาติ ขอบเขตพื้นที่อนุรักษ์ในความรับผิดชอบของกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช มาซ้อนทับกับข้อมูลสภาพพื้นที่ป่าไม้ ปี พ.ศ. 2556 – 2557 สำหรับใช้วางแผนบริหารจัดการเชิงพื้นที่
2. กรมป่าไม้สามารถนำข้อมูลสภาพพื้นที่ป่าไม้ ปี พ.ศ. 2556 - 2557 ซึ่งถูกจัดเก็บเป็นข้อมูลในระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์มาให้บริการข้อมูลแก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
3. กรมป่าไม้สามารถเผยแพร่ข้อมูลสภาพพื้นที่ป่าไม้ ปี พ.ศ. 2556 – 2557 ลงในระบบแม่ข่ายแผนที่ผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต เพื่อให้ภาคส่วนที่เกี่ยวข้องสามารถเข้าถึงข้อมูลได้อย่างสะดวกและรวดเร็ว

ข้อจำกัดของข้อมูลสภาพพื้นที่ป่าไม้ ปี พ.ศ. 2556 – 2557

ข้อมูลสภาพพื้นที่ป่าไม้ ปี พ.ศ. 2556 - 2557 จัดทำขึ้นจากข้อมูลภาพถ่ายดาวเทียมไทยโชต ความละเอียดจุดภาพ 15 เมตร บันทึกภาพครอบคลุมพื้นที่ประเทศไทย ร้อยละ 81.63 สำหรับพื้นที่ส่วนที่เหลือจัดทำขึ้นจากข้อมูลภาพถ่ายดาวเทียม Landsat 8 ความละเอียดจุดภาพ 30 เมตร มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อใช้สำหรับศึกษาทรัพยากรป่าไม้ในระดับประเทศตั้นหากต้องการนำข้อมูลดังกล่าวไปใช้สำหรับภารกิจตรวจสอบสภาพพื้นที่ป่าไม้รายแปลงขนาดเล็ก อาทิ พื้นที่ถือครองภาครัฐหรือพื้นที่ในรูปแบบอื่นๆ ควรใช้ข้อมูลที่ได้รับในครั้งนี้เป็นข้อมูลสนับสนุนร่วมกับข้อมูลการรับรู้ระยะไกลรูปแบบอื่นๆ ที่มีความละเอียดจุดภาพสูง เช่น มีความละเอียดจุดภาพไม่เกิน 2 เมตร จะทำให้การนำข้อมูลสภาพพื้นที่ป่าไม้ไปใช้ประโยชน์ได้อย่างมีประสิทธิภาพและถูกต้องมากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะ

1. จากผลการเปรียบเทียบข้อมูลสภาพพื้นที่ป่าไม้ของประเทศไทยระหว่าง ปี พ.ศ. 2555 – 2556 และ ปี พ.ศ. 2556 – 2557 ทำให้ทราบถึงการเปลี่ยนแปลงพื้นที่ป่าไม้ที่เกิดขึ้น ดังนั้นกรมป่าไม้ควรพิจารณาดำเนินการจัดทำข้อมูลสภาพพื้นที่ป่าไม้รายปี เพื่อจัดเก็บเป็นฐานข้อมูลแสดงการเปลี่ยนแปลงพื้นที่ป่าไม้ของประเทศต่อไปในอนาคต เนื่องจากตัวเลขพื้นที่ป่าไม้ของประเทศในปัจจุบันนี้ได้ถูกนำไปใช้อ้างอิงทั้งในระดับประเทศและนานาชาติ
2. การจัดทำข้อมูลสภาพพื้นที่ป่าไม้ในช่วงเวลาต่อไป ควรเลือกใช้ข้อมูลภาพถ่ายดาวเทียมที่มีความละเอียดจุดภาพเท่ากับหรือใกล้เคียง 15 เมตร ร่วมกับเทคนิคการแปลตีความด้วยสายตา เพื่อให้ผลการวิเคราะห์และจัดทำข้อมูลสภาพพื้นที่ป่าไม้มีรูปแบบและมาตรฐานเดียวกัน

